

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 419/2022-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Straku (sudca spravodajca) a sudcov Roberta Šorla a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej Advokátskou kanceláriou VASIL & Partners, s. r. o., Žižkova 4D, Košice, proti postupu a rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 11Co/14/2022 z 24. marca 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkové východiská

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 22. júna 2022 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 4, na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Sťažovateľka tiež navrhuje zrušiť namietaný rozsudok, vec vrátiť na ďalšie konanie a priznať náhradu trov konania.

2. Sťažovateľka sa v procesnom postavení žalobkyne návrhom na vydanie platobného rozkazu z 29. mája 2020 na Okresnom súde Banská Bystrica domáhala zaplatenia sumy 2 097,78 eur od žalovaného z titulu bezdôvodného obohatenia – žalovaný mal užívať pozemok, ktorého výlučnou vlastníčkou je sťažovateľka. Okresný súd Banská Bystrica vydal 24. júna 2020 platobný rozkaz č. k. 32Up/857/2020, proti ktorému podal žalovaný odpor. Vec bola postúpená Okresnému súdu Lučenec (ďalej len „okresný súd“). Okresný súd rozsudkom č. k. 21C/33/2020 z 13. septembra 2021 sčasti konanie zastavil (čiastočné späťvzatie žaloby) a žalobu v celom rozsahu zamietol. Krajský súd namietaným rozsudkom sčasti odvolanie sťažovateľky odmietol a rozsudok okresného súdu potvrdil s odôvodnením, že sťažovateľka iba tvrdila, že žalovaný je užívateľom jej nehnuteľnosti, avšak k tomuto tvrdeniu neprodukovala žiadne dôkazy. Z podanej žaloby

iba vyplýva, že predmetný pozemok (záhrada) prislúcha k rodinnému domu, ktorého vlastníkom je žalovaný, a sťažovateľka sa tak domnieva, že práve on je tou osobou, ktorá sa na jej úkor bezdôvodne obohacuje. Naopak, krajský súd v spojení s okresným súdom z čestného vyhlásenia matky žalovaného považovali za preukázané, že predmetný pozemok užíva matka žalovaného a žalovaný tento pozemok z času na čas pokosí. V danom prípade považoval tak súd za preukázané, že žalovaný nie je pasívne vecne legitimovaným subjektom. K námietke sťažovateľky o nedodržaní sudcovskej koncentrácie uviedol, že okresný súd neuložil stranám povinnosť vo vzťahu k dokazovaniu a neurčil im žiadnu lehotu na predkladanie ďalších dôkazov pod sankciou, že na neskôr predložené dôkazy prihliadať nebude. K námietke sťažovateľky o rozpornosti výpovedí žalovaného, že predmetný pozemok neužíva, ale iba ho pokosí, krajský súd uviedol, že žalovaný už v podanom odpore proti platobnému rozkazu tvrdil, že predmetný pozemok neužíva, iba ho každoročne pokosí. Počas celého súdneho konania žalovaný namietal svoju pasívnu vecnú legitimáciu, pričom toto tvrdenie nakoniec preukázal. K námietke o nepredvolaní svedkyne (matky žalovaného) uviedol, že z predloženej lekárskej správy vyplýva, že svedkyňa je hluchonemá, nevláda posunkovú reč, a tak nie je schopná vypovedať na súdnom pojednávaní. Súd ju však vypočul písomne v zmysle § 196 ods. 3 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), keď písomne odpovedala na otázky položené sťažovateľkou.

II.

Argumentácia sťažovateľky

3. Sťažovateľka namieta, že krajský súd nesprávne právne posúdil jej spornú záležitosť a dostatočne sa nevysporiadal s vnútornou nekonzistentnosťou a rozpornosťou dôkazných prostriedkov zo strany žalovaného (pozemok žalovaný neužíval, ale každoročne ho pokosil). Rovnako sťažovateľka namieta, že pripustením dôkazu v podobe čestného vyhlásenia matky žalovaného sa súdy neriadili zásadou sudcovskej koncentrácie, keďže predmetné čestné vyhlásenie žalovaný okresnému súdu predložil až po 8 mesiacov od prvého pojednávania. Rovnako nevypočítaním matky žalovaného na pojednávaní došlo k porušeniu uvedených práv sťažovateľky. V závere ústavnej sťažnosti namieta, že krajský súd nedostatočne odôvodnil namietaný rozsudok tým, že iba zhrnul skutkový stav, pričom vo vzťahu k odvolacím dôvodom krajský súd zakaždým poukázal na názor okresného súdu a sám k odvolacím dôvodom nič relevantné neuviedol.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

4. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti namieta porušenie svojho práva na spravodlivé súdne konanie s koncentrovaním jej sťažnostnej argumentácie na porušenie princípu koncentrácie konania a nedostatočné odôvodnenie namietaného rozsudku, no keďže napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy, dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP vzhľadom na znenie § 422 ods. 1 písm. a) CSP nepodala.

5. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti **každému** rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie **podľa § 421 ods. 1** nie je prípustné, ak napadnutý výrok

odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada (zvýraznenie doplnené ústavným súdom).

6. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti správne vymedzuje teoretickoprávne východiská vo vzťahu k obsahu práva na spravodlivé súdne konanie. Sťažovateľka rovnako správne poukazuje na neprípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP (pre nesprávne právne posúdenie veci) z dôvodu nízkeho majetkového cenzu. Sťažovateľka však ústavnému súdu nepreukázala a ani len netvrdila, že proti rozsudku krajského súdu podala dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP pre ňou namietané procesné pochybenia dosahujúce intenzitu porušenia práva na spravodlivý proces a ktoré dovolanie nie je limitované majetkovým cenzom podľa § 422 ods. 1 písm. a) CSP. Do obsahu práva na spravodlivý proces patrí aj právo účastníka konania (sporovej strany) na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (II. ÚS 410/06, Kraska c. Švajčiarsko z 29. 4. 1993).

7. Ak zákon podmieňuje prípustnosť ústavnej sťažnosti vyčerpaním opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon poskytuje sťažovateľovi na ochranu jeho práva, tak o to viac je podmienkou prípustnosti ústavnej sťažnosti uplatňovanie práva, ktorého porušenie sťažovateľ namieta, riadnym, zákonom predpísaným spôsobom (III. ÚS 1/04). Vyčerpanie všetkých opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných právnych predpisov, neznamená samotné podanie oprávnenou osobou, ale až rozhodnutie o ňom príslušným orgánom (IV. ÚS 177/05, IV. ÚS 180/2010). Ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05). Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, III. ÚS 114/2010), a ako nástroj ochrany základných práv a slobôd nastupuje až po vyčerpaní všetkých dostupných efektívnych prostriedkov na ochranu práv uplatniteľných v zhode so zákonom v systéme orgánov verejnej moci [§ 132 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZoÚS“)].

8. Vo vzťahu k ostatným námietkam sťažovateľky, ktoré uviedla v ústavnej sťažnosti, ústavný súd konštatuje, že krajský súd v namietanom rozsudku uviedol, že sťažovateľka žiadnym spôsobom nepreukázala, že žalovaný sa bezdôvodne obohatil na jej úkor. Z čestného vyhlásenia matky žalovaného považoval za preukázané, že predmetnú nehnuteľnosť užívala jeho matka a žalovaný predmetný pozemok každoročne pokosil. Na základe uvedeného tak nepovažoval krajský súd v spojení s okresným súdom za preukázané, že žalovanému skutočne prislúcha vecná legitímácia (pasívna). Vo vzťahu k sudcovskej koncentrácii krajský súd uviedol, že strany sporu neboli zo strany okresného súdu akýmkoľvek spôsobom poučené o lehote na predkladanie dôkazov a ani o sankcii v podobe neprihliadania súdu na dané dôkazy. K námietke o nepredvolaní svedkyne (matky žalovaného) krajský súd uviedol, že na základe predloženej lekárskej správy nebolo vhodné svedkyňu predvolávať. Okresný súd využil inštitút tzv. písomnej výpovede podľa § 196 ods. 3 CSP,

v rámci ktorej navrhovaná svedkyňa zodpovedala všetky otázky, na ktoré okresný súd žiadal odpoveď. Okolnosti veci síce môžu vyvolávať pochybnosti o skutočnom užívateľovi pozemku, no skutkový stav, ktorý okresný súd zistil, nie je v ústavne-neudržateľnom napätí k vykonaným dôkazom a procesnému postupu súdu. Vykonávanie kosby zo strany žalovaného samo osebe nedokazuje panstvo žalovaného nad zaberaním pozemku. Na druhej strane aj staršia osoba môže dávať pokyny na presadzovanie svojich záujmov aj pri využívaní pozemku. Pochybnosti vnesené sťažovateľkou síce majú svoju logiku, no sťažnostná argumentácia ani v jej plnej synergii nedosahuje intenzitu na zvrat skutkového stavu, na ktorý dopadá stav dôkaznej núdze sťažovateľky.

9. Vychádzajúc z uvedeného, namietaný rozsudok obsahuje podľa názoru ústavného súdu dostatok skutkových a právnych záverov, pričom ústavný súd konštatuje, že závery, ku ktorým krajský súd dospel, nemožno označiť za zjavne svojvoľné, nevyplýva z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nepostačuje na prijatie záveru o porušení označených práv sťažovateľky.

10. Na základe uvedeného preto ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol ako celok podľa § 56 ods. 2 písm. d) ZoÚS pre jej neprípustnosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. júla 2022

Peter Straka
predseda senátu